

[Pradžia](#) > ... > [Teisės Specialistų Paieška](#) > [Eksperto Paieška](#) > Romania

Eksperto paieška

Turinį pateikė

Rumunija

Rumunija

I. Ekspertų sąrašai ir registrai

Rumunijoje ekspertų sąrašai sudaromi pagal ekspertų specializaciją. Ekspertų registrus teismams pateikia Teisingumo ministerija, o civiliniai arba baudžiamieji teismai juos saugo. Sąrašus galima rasti [čia](#).

Ekspertai gauna leidimus ir yra įtraukiami į registrą, kai išlaiko Teisingumo ministerijos egzaminą.

Kad įgytų teismo eksperto statusą, kandidatas privalo atitikti šiuos kriterijus:

- būti Rumunijos, Europos Sąjungos valstybės narės, Europos ekonominei erdvei priklausančios šalies arba Šveicarijos Konfederacijos pilietis;
- mokėti rumunų kalbą;
- būti visiškai teisnus ir veiksnus;
- būti įgijęs specialybę, kurios eksperto egzaminą laiko, ir turėti tai įrodantį diplomą;
- turėti bent trejų metų darbo pagal šią specialybę patirties;
- būti tinkamos sveikatos dirbti ekspertu;
- nebūti teistas už nusikaltimus ir turėti gerą profesinę ir socialinę reputaciją;
- būti sėkmingai išlaikęs Teisingumo ministerijos surengtą egzaminą.

Kitos Europos Sąjungos valstybės narės, Europos ekonominei erdvei priklausančios šalies ir Rumunijos piliečiai, reikiamą profesinę kvalifikaciją įgiję kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba Europos ekonominei erdvei priklausančioje šalyje, gali įgyti eksperto statusą Rumunijoje tokiomis pačiomis sąlygomis kaip Rumunijos piliečiai.

Ekspertai gali būti išbraukti iš ekspertų registro, jeigu to pageidauja patys, jeigu nebeatitinka reikalavimų arba jeigu tokį sprendimą priima kompetentinga institucija.

II. Eksperto kvalifikacija

Kad galėtų vadintis ekspertu, asmuo turi būti profesinės organizacijos narys.

III. Ekspertų atlyginimas

1. Civilinis procesas

Teismo nutartyje dėl eksperto paskyrimo nurodomas užmokestis ekspertui ir, jei reikia, avansas kelionės išlaidoms padengti. Teismas gali prašyti, kad ekspertas per tam tikrą laikotarpį raštu įvertintų ekspertizės išlaidas.

Šalis, įpareigota sumokėti užmokestį ekspertui, per penkias dienas nuo eksperto paskyrimo arba per teismo nustatytą laikotarpį pateikia teismo kanceliarijai užmokesčio ekspertui sumokėjimo įrodymus. Kol išvada nepateikta, teismas gali užmokestį padidinti.

2. Baudžiamasis procesas

Ekspertas turi teisę už atliktą ekspertizę gauti užmokestį. Užmokesčio dydį nustato prokuroras arba teismas, atsižvelgdami į bylos pobūdį, sudėtingumą ir į eksperto patirtas išlaidas.

IV. Ekspertų atsakomybė

Ekspertai prisiima atsakomybę pagal bendras prievolių teisės normas. Savo galimą atsakomybę ekspertai privalo apdrausti profesinės atsakomybės draudimu.

Techniniams teismo ekspertams, kurie vykdydami eksperto veiklą padaro nusižengimų, vyriausiasis techninis teismo ekspertas pagal padaryto nusižengimo rimtumą gali skirti šias drausmines sankcijas:

- pareikšti rašytinį įspėjimą;
- sustabdyti teisę vykdyti teismo ekspertizę laikotarpiui nuo trijų mėnesių iki vienu metų;
- panaikinti teismo eksperto statusą.

V. Papildoma informacija apie procesą dalyvaujant ekspertams

Pagrindinės Rumunijos teisės nuostatos dėl teismo ekspertizės išdėstytos Rumunijos civilinio proceso kodekso 330–331 straipsniuose ir Rumunijos baudžiamojo proceso kodekso 172-191 straipsniuose.

Ekspertų sąrašai sudaromi pagal ekspertų specializaciją. Ekspertų registrai yra vieši ir yra skelbiami Teisingumo ministerijos interneto svetainėje.

Kad būtų įtraukti į registrą, ekspertai privalo pateikti prašymą.

1. Ekspertų skyrimas

Pagal Rumunijos civilinės teisės normas numatyta galimybė skirti nuo vieno iki trijų ekspertų. Ekspertus gali skirti teismas arba proceso šalys. Šalys gali susitarti dėl vieno eksperto. Jeigu šalys nesusitaria, teismas skiria ekspertą atsitiktine tvarka per viešą posėdį iš ekspertizės biuro sudaryto ir pateikto sąrašo.

Pagal Rumunijos baudžiamosios teisės normas numatyta galimybė skirti tik vieną ekspertą. Ekspertą gali skirti teismas (teismo proceso etapu) arba prokuroras (baudžiamojo tyrimo etapu). Paprastai prokuroras arba teismas paskiria vieną ekspertą. Du arba daugiau ekspertų skiriami tik tais atvejais, kai yra reikalingos keletų sričių žinios.

Tam naudojamas tas pats registras kaip per civilinį procesą. Ir baudžiamajame, ir civiliniame procese ekspertams taikomi tokie patys reikalavimai.

a) Skyrimas teismo sprendimu

Jeigu tam tikrus faktus galima nustatyti tik padedant specialistui, civilinis arba baudžiamasis teismas gali paskirti ekspertą *ex officio* arba pagal atskirą šalies prašymą. Tokiu atveju ekspertas iki tam tikros datos atsako į teismo arba prokuroro užduotus klausimus. Ekspertas turi pranešti teismui apie bet kokį interesų konfliktą. Teismo paskirti ekspertai gali susipažinti su bylos medžiaga.

b) Skyrimas šalių sprendimu

Rumunijoje šalys gali skirti įvairių rūšių ekspertus:

- įgaliotus nepriklausomus ekspertus, kurie skiriami šalių arba kaltinamojo asmens prašymu (Baudžiamojo proceso kodekso 172 straipsnio 8 dalis),
- oficialius laboratorijų arba specializuotų institucijų ekspertus,
- įgaliotus nepriklausomus nacionalinius ekspertus,
- užsienio ekspertus (Baudžiamojo proceso kodekso 172 straipsnio 8 dalis).

Jeigu įgaliotų ekspertų nėra, teismas gali prašyti, kad nuomonę pareikštų vienas arba keli asmenys ar

atitinkamos srities specialistai (Civilinio proceso kodekso 330 straipsnio 3 dalis), kurie tokiu atveju laikomi neteisminiais ekspertais ir ekspertais liudytojais. Šalių paskirti ekspertai kontroliuoja teismo paskirto eksperto veiksmus. Šalys negali paskirti eksperto, jeigu teismas nėra paskyręs eksperto (Baudžiamojo proceso kodekso 173 straipsnio 4 dalis). Ekspertai liudytojai yra specialių mokslinių arba techninių žinių turintys teismo apklausiami liudytojai.

Ekspertai turi teisę atsisakyti atlikti ekspertizę dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių liudytojai gali atsisakyti liudyti.

2. Procesas

a) Civilinis procesas

Teisėjui eksperto nuomonė yra neprivaloma. Vienintelė eksperto pareiga yra parengti išvadą. Ekspertams per procesą yra leidžiama bendrauti su bylos šalimis, tačiau teismo paskirti ekspertai tam turi gauti teismo leidimą.

i. Eksperto išvada

Rumunijoje per procesą dalyvaujant ekspertui ekspertas neprivalo pateikti preliminarios išvados. Pagrindinė išvada gali būti pateikta tik raštu. Rengdamas išvadą ekspertas privalo laikytis tam tikros struktūros.

Jeigu ekspertų išvadą reikia patikslinti arba papildyti arba jeigu ekspertų nuomonės prieštarauja viena kitai, teismas *ex officio* arba šalių prašymu gali prašyti, kad ekspertai savo išvadas patikslintų arba papildytų.

Jeigu tam yra pagrįstų priežasčių, teismas šalių prašymu arba *ex officio* gali užsakyti priešpriešinę ekspertizę. Priešpriešinę ekspertizę atlieka kitas ekspertas, ne tas, kuris rengė pradinę išvadą. Priimdamas sprendimą teismas laisvai sprendžia, kuriais argumentais remtis.

ii. Teismo posėdis

Jeigu baudžiamojo persekiojimo arba teismo proceso etapu ekspertą būtina išklausti, kad ekspertas paaiškintų savo nustatytus faktus arba išvadas, ekspertą gali išklausti ikiteisminio tyrimo teisėjas arba teismas prokuroro ar šalių prašymu arba *ex officio*.

Civilinio proceso atveju ekspertai išklaunami per posėdį, jeigu gali iš karto pareikšti savo nuomonę, tokia pačia tvarka kaip liudytojai, o jų nuomonė įrašoma į teismo sprendimą.

b) Baudžiamasis procesas

Jeigu prokuroras arba teismas mano, kad ekspertizė neišsami ir kad šio trūkumo neįmanoma ištaisyti ekspertą išklausančiam, teismas *ex officio* arba šalių prašymu nurodo tam pačiam ekspertui atlikti papildomą ekspertizę. Jeigu to paties eksperto paskirti neįmanoma, užsakoma priešpriešinė ekspertizė.

Jeigu eksperto išvadoje išdėstytos išvados yra neaiškios arba prieštarauja vienos kitoms ir šių trūkumų neįmanoma ištaisyti ekspertą išklausančiam, prokuroras arba teismas užsako naują ekspertizę.

Šioje skiltyje pateikta informacija surinkta pagal projektą „Rasti ekspertą“ (angl. Find an expert) iš šalių kontaktinių centrų, kuriuos atrinko [Europos ekspertizės ir ekspertų institutas EEEI](#).

■ Paskutinis naujinimas: 06/08/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.